

אור לארבעה עשר

פרק ראשון פסחים

יפ.

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) חגיגה כ: [מנחות דל]
(ב) [ז"ל דתקן] ג חגיגה
כג: יומא מח. עדיות פ"ח
מ"ה, ד [חגיגה שס]
(ד) [עדות פ"ב משנה ג]
(ו) [ויקרא י"א] ז [וע"ע
'תוס' חגיגה כג: ד"ה וזה
תוס' וזמין לב: ד"ה ואפי'
ה"כ ותוס' מנחות כ"ה.
י"א ותוס' חולין לה. ד"ה
אין לך].

תורה אור השלם

1. בַּף אֶחָת עֲשָׂרָה זָהָב
מִלֵּאָה קִטְרֶת:
במדבר ז יד

גליון הש"ס

גמ' כל מה שבבקה אחת.
ע"י חולין לו ע"א תוס' ד"ה
נרדף:

מוסף רע"י

מי לא עסקינן דגבוע
 בשבועי. מי לא מניח
 לשבועת מינה דשליטני
 דאקרא בכל מנחה חמי
 (דף פסח טו)
 עתה אשכחן דאקרי
 עתה דכתיב כל אשר
 עשיתם יעשה, וישי' כל
 ראשון ומה שצמחו
 וקרי ליה עמא, וקאמר
 רבנא דרמא דאשר אבי
 וישי' כל עמא פליגי
 וישי' כל שש, לא יאכל,
 ואלי קרנ' בשר שלמים
 מבי' (תהי' דה) הבלי
 מחזיקין אתה בשבחוהו.
 מצינו חורבן הירבה בכל
 תחד וגב' עתה תחד
 מן, ויחד מרשן
 חמיה אמת ונמא
 (דף גי' ג) ושם
 טעון ויחד מרשן
 אכל (תנח' דה) אבל
 לא ליתרובי. לא אמת
 שגב' כל הירא ראשון
 ויחננוש כל הירא שיה
 ויחננוש שיה שליט
 ויבאר טעוריה (גי' ג)
 הדין ר'ע. רש
 עתה הדין ר'ע לא אפר
 ויחננוש שיה מרשן
 פסל כל טע
 (גי' ג) פסל את כול
 אמת מלחם שיה
 שגב' שגב' חמור
 קבוע (גי' ג) שגב'
 מרשן כל מה שצמחו
 וישי' אכל בכל
 (דף פסח טו)

מוסף תוספות

- [illegible]

בכל טמא מי לא משמע נמי דאי נגע צניי. דהא שני נקרא טמא וכל אשר בחוכו יטמא. והשחא דשמעין ליה לר' יוסי בשלישי לתרומה ולא רביעי ורביעי לקודש ולא חמישי על כרחוק לית ליה שני עושה שלישי בתחולין ולא דריש יטמא יטמא דאי אית ליה לייתיה לרביעי בתרומה ובק"ו מטבול יום ומה טבול יום שמוטת בתחולין פסול בתרומה שלישי שפסול בתחולין אין דין שיעשה רביעי בתרומה ודיו ליכא לנימאר דא"כ מפרין ק"ו דהא שלישי לתרומה נפקא לן מקרא כי היכי דנפקא לן שלישי בתחולין ורביעי בקל וחומר וחמישי בקודש בק"ו ממחוסר כפורים אלא ודאי לית ליה לרבי יוסי שני עושה שלישי בתחולין: אלא רבי עקיבא לא סבר לה לר' יוסי מנל. דילמא לר"ע אית ליה נמי ק"ו ר' דר' יוסי ומייתי ליה בהאי ק"ו רביעי בתרומה וחמישי בקודש: א"ל. אם איתא דיש בחולקים בדבר הזה וכי לא לשתמיט שום תנא וליתני רביעי בתרומה כדודכותא. וכי תיקשי לך מני נימא לר"ע הלא אלא ודאי לית ליה לר"ע ק"ו דלר"י משום פירכא דדור אחרון כדאמר במס' סוטה (דף כז.) עמיד דור אחרון לטורא את השלישי בתרומה שאנו מטמאין אותו בקל וחומר מטבול יום כדאמרן ודור אחרון פריך מה לעבול יום שכן אצ הטומאה הלכך לר"ע נמי דאית ליה שלישי בתחולין לא מייתי שום מעלה טפי לתרומה בק"ו מטבול יום משום פירכא ושלשי בתרומה דין בתחולין נפקא לן מקרא בהדיא דדריש

יטמא ייטא רביעי בקודש נמי מוהבשר אשר יגע בכל טמא מ' ללא עסקין דנגע בשלישי דהא לר"ע הואיל ודרים יטמא יטמא רביעי הכי שרץ טימא כלי והיל' ראשון וכלי אוכל ואוכל משקה ומשקה אוכל דהא לר"ע טומאת משקין לאורייתא וחמישי בקודש לא מייטי בק"ו ממחוסר כפורים לאיכא למיפך מה למחוסר כפורים שכן אב הטומאה. ומצאנו לן לר"מ ור"א דלמרו בדמא דמשקין אן מטמאין דבר אחר מן התורה ולרבי יוסי נמי דלוקומנא דליה לא קיל היי משקין קודש בא לידי רביעי שרץ כלי היי ראשון וכלי אוכל היי שני ואוכל משקה היי שלישי והאיך יבא לידי רביעי ויג'ל דעל כרחיק לא משכח לה אלא מדרבנן ותדע דקמי לה גבי מעלות דחומר בקודש (פגיגה כ): דק"ל התם דכולהו מדרבנן יניהו וזהו מחמש מעלות האחרונות היא ואמר התם ה' אחרונות לית להו דררא דטומאה לאורייתא ובמסכת סוטה נמי סוגיא דשמעתא דרבי יוסי מדרבנן אולא ואוכל שלישי לר' יוסי בקודש דקאמר לעיל ולמדנו שלישי בקודש מן התורה והיכן קיבלה הואיל ואין משקה מטמא אוכל על כרחיק מאוכל קיבלה וס' טומאה עושה כיוצא בה בקדשים ואוכל דטמא משקה כיון דלא דרשי יטמא ייטמא לא יענה מהיבא נפקא להו אי לא מנאי קרא וכי יותן מים על זרע וגו' ודרשינו הוא

טומא ואינו עושה כיוצא בו [לעיל יח:] ומדאיטריך קרא למעטוי כיוצא
 תו לא מיתוקמא מתני' כתרמלא דתריך ר' ירמיה לעיל [טז:] ואזלא ר' יוסי
 ללא תיקש' דרי אוקומנא ואזלא רבי יוסי לטעמיה בחר טעמא דהא
 מיייתין קייעתא עליה. ואני שמעתי דר' יוסי אית ליה יטמא יטמא גז
 עושה כיוצא בה ועכשוי אמה בא לידי רביעי שרץ כלי כלי אוכל ואוכל מ
 דלמחר דלמחר טומאת טמא אחרים לאו דאורייתא אלא משכבה
 יטמא דרביעי לית ליה ק"ו: דק ואשכח. בדלוי דלמחר ר"ע דרביעי ר'
 ששכני ראשיה טמאים שהכלי מטרפן: מעדות. ע"י עדותו: הוסיף
 מוכשרתן ומשיא להו אוכל צפ' כל שעה [למקן לה:] פסל את כוונ. אלמא
 מוטמא את חצרתה אבל חצרתה תו לא מוטמא דאי"ה ה"ל ששי ושכני
 דרביעי בקודש פסול אלמא דר"ע חמישי לית ליה שליש בתרומה אין
 לנעמקי מהוס וא"ל להעמידו: אלמא קסבר צירוף דרצון. מילתא ב
 יוחנן צירוף דכלי לקודש דקתני גבי מעלות לאו דאורייתא הוא
 קצבולי טומאה נינהו אלא מדרבנן וכע"פ דלמחר מר ובשחר [קידוש
 ופולוגא. דר'] יוחנן אדר' חנין: ר' אחא. בקטורת כחצי קודש
 נגמאמא בשחר קודש שהסכין שנגע בה והדיסם של כהן שנגעו בה טהורין

פרושי מתני'. א. אבל ודאי רביעי בקדש דאורייתא הוא. ח' הכי'. ז. ובמס' הוסיף טעם
 נז צירך ככלי וגם אינו כלי שרת. ובמ' רצני דוד. דאי מקרא דר' חנני ליתא למילף מיניה אלא
 קדשי מזבח. ח. ואף אם יש טומאת ידים במקדש. ח' רצני דוד.

בְּיָרְדֵּנִי נָמִי רַב־עֵי תַּרְוֹמָהּ. וְהָיָה דְּהוּא מֵאֵל מִלְמַד^א אֵל סָבֵר לֵה
כִּרְעֵי אֲמֵלִי אֵלְעִרְכִּי לְאִתּוּי בָּקָל וְסוּמֵר רַב־עֵי בְּקוּדֵשׁ
מִמְּמוּסָר כְּפֻרִים^ב נִמְוֹפִיה דְּקִרָא שְׁמַעִינָן לֵיה כִּיּוּן דְּשִׁלְשֵׁי טַמָּא בְּחֻלִּין
קָרִי כֵּאֵן וְהַשְׁכַּר אֲשֶׁר יֵגַע בְּכָל טַמָּא וְגו' כִּי הִיכִי דִּדְרָשִׁין הַשְׁמָל
לְעִינֵי שְׁלִישִׁי: **פ** יִשְׁתַּמְחִים תָּנָא
וְלִיתֵּיהּ רַב־עֵי תַּרְוֹמָהּ וְחֻשְׁמִי בְּמוֹשָׁר.

פ"ה דלמ"ד טומאת משקין לטמא
אחרים דרבנן לא משכחת רביעי
בקודש אלא מדרבנן ועל ידי עזים
ולצוה משכחת לה שפיר^א דכפי' לעיל
ור"ל דמיבעיא ליה אי מהני חיצת
הקודש למימני ביה ראשון ושני יסבור
לאוכל מטמא אוכל ומה שפ"ה
מדקמי לה גבי מעלות בפרק חומר
בקודש (חגיגה כ: וסג) אם כן דרבנן
היא אין נראה לר"י^א דהא אוקמא
כר"ע ואיהו דריש יטמא יטמא ע"כ
רביעי בקודש לאורייתא דקרי כאן
והפסך אשר יגע וגו' ולירוק ממי
לאורייתא לרבי חנין^א והא לאמר
בחגיגה (שם כה:): חמש מעלות
אחרונות לית להו דררא קודש טומאה
לאורייתא רבינו חננאל לא גרס
לאורייתא ואפילו אי גרס ליה ה"פ
לית להו דררא טומאה לאורייתא
שלא היה לכתוב לטמאה לפי שהן
רחוקין מן הטומאה דמן הדין היה
להם להיות טהורים^א ועוד פ"ה דמאן
דלא דריש יטמא יטמא נפקא ליה
לאוכל מטמא אחרים מדאיטריך
טמא הוא למעוטי אחרים טומאה עושה
כיוצא לה אורי' הימאח לאצ"י ולרז'
אלא בר אהבה אצל לרבינא דאמר

מקרא מלא דבר הכתוב דילמא אתא הוא לקדשים דה"א עושין
כיוצא בהן מוהבשר אשר יגע בכל טמא: **אלמא** קסבר צירוף
דרבנן. יט פ"י מרש"י שמפרש דייק לר"ע לצירוף דרבנן דמלאוריית'
אין טומאה לנצונה וגמלים דהא לאו אוכל וניהו דמעלה דרבנן היא
ומה שמקבלין טומאה וצ"י כל שעה (לקמן לה) קרי לה מעלה ואין
הה ראיא דהתם נמי קרי לה מעלה להביא כפרתו אוכל בקדשים
דכ"ה על גב דהוי דלאורייתא כדריש בפרק הערל (יבמות עד:) ועוד
לפניה מוכח בפרק שני דחולין (דף י"ז:) דהבשר לרבות עשין
ולנצונה לאו אסמכתא היא לדמוכה מינה דחיתת הקודש
ממכשר דלאורייתא" ונראה לר"י כמו שהוגה צ"י דייק לצירוף
דרבנן מהא דקמני רישא על אפר חטאת שאס נגע טמא במקלט
טימא את כולו וזהו מדרבנן שאפר חטאת אינו קודש אלף חול'
בפרק התכלת (מנחות נב. וסס) שאין מועלין באפר פרה
וקמני הוסיף ר"ע משמע דהוי דרבנן כמו רישא: **שאין** **טומאת**
ידים במקדש. תימא לר"י אמאי היה להם להיות טמא" הא אין
בהן היסח הדעת ואי משום דאמר צ"י בתרא דחגיגה (דף כד.
והס) כל הפוסל התרומה מטמא ידים להיות טמא" ח"כ מאי קא
פריך תרייהו צו ביום גזרו והא הנהו ידים שפוסלות התרומה איירי
בפסח

מכלל דמטמא אחרים וכ"ת טמא הוא הרי הוא טמא ואינו מטמא
ל אחרים. ואי קשיא הואיל ומשקין לא מטמאי אחריו לרבי יוסי
לנעמיה והדר קושין לדוכתה אמאי אינה היא המדה מדה ומדה היא
ג' ד' יוסי אליבא דר"ע אוקימנא דדריש יטמא טמא דהא מהא
משקין והא דאמר לא ק"ל צהריא דאוכלין דר"ע אמרן לענין טומאה
קא ומשקה אוכל ואי אפשר להעמידו מפני כמה תשובות ומיהו לר"מ
לה רביעי אכלא מדרבנן: ואנן אהכי נספחון. משום דלא ששכחן את
חמישי: הכלי מוצק מה צבטונו. עריבה ארובה ובה אורלי קודש
אחד ויכלי לא נגע ואוכל אין מטמא כלי אפי' מדרבנן ואפי' האוכלין
ע"י צבדות: לבונה וגחלים. אע"ג דלאו אוכלין נינהו חיצת הקודש
מוצק כלי מה צבטונו דאי משום דנגעי אהדידי נהי דגחלת שנגע בה
עד ק' ומאותו עדות נשנית משנה זו דהכלי מוצק וקמי' צהריא
ע"י לא אלאמא לית ליה לר"ע ק"ו דר' יוסי. כלשון אחר שמעתי יורד
י' נפשה היא. מדא"ר יוחנן מעדותו של ר"ע נשנית אלאמא קסבר
א' מדרבנן מעדותו של ר"ע שמה מדרבנן הוא דגחלים ולבונה לאו בני
צבות עינים ולבונה אמרי' בכל שעה (למן לה) דעמלה מדרבנן בני
א' סנ' הסם. צבדיות ועל המטח העיד עם שאלר עדיות שאם
בצטר טמא ולקמיה [ע"פ] מפרש האי מחט מאי טומאה הוה ביה: וזינו.

זכות

יוסי להא דתני אבא שאול טבול יום תחילה לקודש לטמא שניים ולפסול אחד הא אימאנא
[שאוּל]. תנן התם במס' עדיות פ"ב. ועל המחט שנמצאת בבשר שהסכין
שלא גזרו על הידים טומאה במקדש, זכינו שאין טומאת ידים במקדש

קבב א מיי פֿי"ח מהל' אבות הטומאה הלכה ד:
קבב ב ג מיי פֿי"ז מהלכות טומאת אבות הטומאה הלכה ז:
קבב ד (מיי פֿי"ח מהל' טומאת אורלין ה' ט):
קבב ה מיי פֿי"ח מהל' טומאת אורלין הלכה ז:
קבב ו מיי פֿי"ח מהל' אבות הטומאה הלכה ז:

רבינו חננאל

[illegible]